

سند شماره ۹

مکاتبه دی . دبلیو . لاسلز از سفارت انگلیس در تهران با وزیر امور خارجه (نصرالله انتظام) در خصوص فعالیت روزنامه دعوت، تحت اسامی مختلف و لزوم جلوگیری از این گونه اقدامات روزنامه‌ها

سفارت کبرای انگلیس
تهران

شماره: ۱۰۱۹

تاریخ: ۲۳ اسفند ماه ۱۳۲۳

فوری است

آقای وزیر

۱. جناب آقای نخست وزیر طی نامه شماره ۲۷۳۹ خود مورخه ۱۰ مارس، لطفاً به سفیر کبیر اعلیحضرت پادشاه انگلستان اطلاع دادند که روزنامه «دعوت» توقیف گردیده و به مقامات صلاحیت دار ایرانی نیز دستور داده شده است که نویسنده مقاله مندرجه در آن روزنامه را که اظهارات وی بکلی عاری از حقیقت و افترا آمیز بوده است تحت تعقیب قرار دهند.
۲. به فاصله چند ساعت پس از وصول این نامه به دوستان اطلاع داده شد که «دعوت» دوباره به نام «هراز» منتشر شده است، به این ترتیب در طی یک یا دو هفته همان روزنامه که اصلاً به نام «آزاد» شناخته می شد، در تحت دو اسم مختلف توقیف گردیده و باز تحت اسم سومی انتشار یافته است.
۳. البته محتاج به تذکر خاطر آن جناب نیست که این نوع عمل در این ایام دیگر کاملاً معمولی شده است. برای ذکر فقط یک مثال دیگر تصور می نمایم که روزنامه «داریا» نیز که لحن آن به همان درجه فحش آمیز است، در طی چند ماهه اخیر لااقل

متنابعاً سه اسم عوض کرده است. یقین دارم آن جناب تصدیق خواهند فرمود که این رویه نوعی است که قدرت و حاکمیت دولت شاهنشاهی و بالاخص فرماندار نظامی طهران را مورد تحقیر و استهزاء قرار می دهد. در واقع اینطور به نظر می رسد که هر یک از عده کثیر روزنامه های سم پاشی که هتک آبروی مطبوعات ایران را می نمایند، تا وقتی که مدیر آن بتواند اسم جدیدی را فکر کند که تحت آن روزنامه خود را انتشار دهد و یا در هر حال تا زمانی که بتواند یک امتیاز استفاده نشده را بدست آورد، قادر است بر اینکه کنترل^۱ دولت را پایمال گرداند و از این قبیل امتیازها ظاهراً یک مقدار تمام نشدنی موجود است.

۴. دوستدار مجبورم از آن جناب تقاضا نمایم که دستور فرمایند اقدامات فوری برای توقیف روزنامه «هراز» بعنوان اینکه صرفاً همان روزنامه «دعوت» بوده که رسماً توقیف گردیده و حال به نام دیگری منتشر شده است به عمل آید. ضمناً باید خواهش نمایم که به آقای دادستان هم دستور داده شود که بر علیه مدیر مسئول آزاد - دعوت [و] هراز به علت مقاله [ای] که نسبت به آن جناب سر ریدر بولارد شکایت نموده اند، اقدامات قانونی بعمل آورد.

بدیهی است که فقط با تعقیب مدیران مسئول که متمایز از نویسندگان این قبیل مقالات می باشند می توان به اینگونه سوء استفاده های غیر قابل تحمل خاتمه داد. موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه خود را تجدید می نمایم.

[امضاء: دی. دبلیو. لاسلز]

سند شماره ۱۰

رونوشت یادداشت سفارت شوروی در تهران به وزارت امور خارجه درباره درج مطالب افترا آمیز علیه مقامات سیاسی و نظامی شوروی در روزنامه رعد امروز و درخواست توقیف روزنامه مزبور و تعقیب مدیر آن (مظفر فیروز)

وزارت امور خارجه

رونوشت یادداشت سفارت شوروی، شماره (۲۳۲) مورخ ۵ مه ۱۹۴۵
خیلی فوریت

سفارت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی تعارفات خود را به وزارت امور خارجه ایران تقدیم و آن وزارتخانه را کاملاً و جداً به این موضوع متوجه می نماید که اخیراً تظاهرات ضد شوروی که از طرف روزنامه "رعد امروز" و مظفر فیروز مدیر روزنامه نامبرده به عمل می آید، مجدداً روبه شدت نهاده است - روزی نمی گذرد که روزنامه رعد امروز به انتشار انواع اخبار افترا آمیز و موهن که متوجه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و نمایندگان آن در کشور ایران می باشد، مبادرت نکند - بدون تردید مقصود روزنامه مزبور از این رویه آن است که به هر قیمتی باشد هدف خود را که عبارت از ایجاد تیرگی شدید بین شوروی و ایران است عملی نماید.

مثلاً در شماره (۴۱۹) مورخ ۹ آوریل ۱۹۴۵ برابر ۲۰ فروردین ۱۳۲۴ مقاله تحریک آمیزی تحت عنوان «دخالت نمایندگان شوروی» انتشار داده که حاوی مطالب افترا آمیز بر علیه سر کنسولگری و مقامات نظامی شوروی در تبریز می باشد. مطالب مندرج در مقاله مزبور را مبنی بر آن که «انتشار نه روزنامه ملی به خواسته سفارت شوروی ممنوع و فروش سایر جراید ملی نیز در مناطق شمالی به دستور

نمایندگان شوروی قدغن گردیده است»، نمی‌توان جز این تفسیر و تلقی نمود مگر کوشش برای آن که نمایندگان شوروی در ایران مانند اشخاصی جلوه داده شوند که آزادی [و] دموکراسی را در ایران تحت فشار قرار داده و در کارهای سیاست کشور دخالت می‌کنند. در شماره ۴۲۵ مورخ ۶ آوریل ۱۹۴۵ برابر ۲۷ فروردین ۱۳۲۴ روزنامه نامبرده به طور افترا آمیزی انتشار داده بود که گویا از طرف کشاورزان و مالکین در نتیجه واگذاری زمین‌های آنان به ارتش سرخ و هم چنین به علت فراهم آمدن تضییقات در مسأله استفاده از آب و اذیت و آزار کشاورزان از طرف ارتش سرخ شکایات بسیاری واصل شده است. پر واضح است که منظور از این تلقینات بی‌شرمانه که آشکارا طرفدار مرام فاشیستی است، فقط آن است که احساسات دوستانه‌ای که بین سکنه ایرانی و ارتش سرخ وجود دارد متزلزل گردیده و بروز اعمالی را موجب شوند که بر علیه منافع ملت‌های ایران و شوروی باشد. روزنامه رعد امروز در شماره ۴۲۷ مورخ ۱۸ آوریل ۱۹۴۵ برابر ۲۹ فروردین ۱۳۲۴ و در شماره ۴۲۹ مورخ ۲۰ آوریل ۱۹۴۵ برابر ۳۱ فروردین ۱۳۲۴ مقالات علی‌جواهر کلام نامی را که به قیام‌های فاشیستی و ضد شوروی خود مشهور می‌باشد انتشار داده است. جواهر کلام در این مقالات خود رشته سخن را به جایی رسانیده است که دژبانی نظامی شوروی را در شهرستان‌هایی که محل اقامت دستجات ارتش سرخ می‌باشد مثل عاملین لیاخوف دژخیم دوره تزاری نامیده و آنان را به پیروی از سیاستی که دولت تزاری روسیه درباره ایران اجرا می‌نمود متهم می‌سازد. روزنامه رعد امروز در مقاله‌ای تحت عنوان «اوضاع آذربایجان» که در شماره ۴۳۴ مورخ ۲۶ آوریل ۱۹۴۵ برابر ۶ اردیبهشت ۱۳۲۴ درج شده است، یک سلسله مطالب کاملاً ساختگی و دروغ فاشیستی را انتشار داده مبنی بر آن که گویا سکنه ایرانی مورد تعقیب نمایندگان ارتش سرخ واقع شده‌اند. روزنامه نامبرده در شماره ۴۳۵ مورخ ۲۷ آوریل ۱۹۴۵ برابر ۷ اردیبهشت ۱۳۲۴ اظهار می‌کند که گویا مقامات شوروی تصمیم گرفته‌اند به منظور جلب کشاورزان به حزب توده، بین آنها پول‌هایی پخش کنند تا بدین ترتیب نام‌بردگان را به موقع لزوم در تبریز گرد آورند. این اظهارات که یکی از مطالب بی‌شمار ساختگی و افترا آمیز روزنامه رعد امروز می‌باشد، به این منظور

انتشار یافته است که مناسبات دوستانه و اتحاد فی مابین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و کشور ایران را مختل نموده و در مناسبات طرفین یک وضعیت سوءظن آور خصمانه‌ای را به وجود آورد. در همان شماره، این روزنامه اطلاع می‌دهد که گویا دو نفر پاسبان در مدت بیست روز تحت شکنجه و اهانت مقامات شوروی قرار گرفته و گویا مقامات شوروی سردار افشار و خانواده او را در شهر مراغه دستگیر و پس از دو هفته بازداشت به شهر تبریز تبعید کرده‌اند. این گونه هذیان فاشیستی در مقاله جدید علی جواهر کلام که در شماره ۴۳۷ رعد امروز مورخ ۳۰ آوریل ۱۹۴۵ برابر ۱۰ اردیبهشت ۱۳۲۴ انتشار یافته تکرار می‌شود و نامبرده با بی‌شرمی در آن مقاله اظهار می‌دارد که گویا ارتش سرخ «دوستان ناتوان ایرانی را در شهرستان‌های ایران تحت فشار قرار می‌دهند». روزنامه رعد امروز در شماره ۴۳۸ مورخ ۱ مه ۱۹۴۵ برابر ۱۱ اردیبهشت ۱۳۲۴ یک مقاله تحریک آمیز جدیدی را انتشار می‌دهد که در آن اظهارات افترا آمیزی مبنی بر آن که «سربازان شوروی به زور سرنیزه و مسلسل ماهی‌گیران ایرانی را در کرانه دریای خزر از پیشه خود بازداشته و خانواده آنان را نهب و غارت نموده و کلبه‌های نام‌بردگان را آتش زده‌اند».

در این جافقط به پاره‌ای از قیامهای بی‌شمار و تلقینات افترا آمیز ضد شوروی که در روزنامه رعد امروز به طبع رسیده است اشاره شد. اینک سفارت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در ایران اظهار می‌دارد که بین این قبیل تظاهرات و تلقینات یکی از جراید تهران و تظاهرات ضد شوروی مبلغین فاشیستی که روزنامه رعد امروز عامل آن می‌باشد هیچ‌گونه تفاوتی مشاهده نمی‌کند. سفارت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی لازم می‌داند که این نکته را به وزارت امور خارجه ایران خاطر نشان سازد که در یادداشت شماره ۲۷ مورخ ۱۳ ژانویه ۱۹۴۵ سفارت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در ایران، مراتب زیر اشعار گردیده است:

«سفارت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی کراراً وزارت امور خارجه را به رویه ناشایسته ضد شوروی که روزنامه رعد امروز اتخاذ کرده متوجه ساخته و تکرار این قبیل مقالات افترا آمیز را فقط ناشی از عدم تعقیب اقدامات ضد شوروی مظفر فیروز، مدیر روزنامه نامبرده می‌توان توجیه و تفسیر نمود.»

با توجه به این که روزنامه رعد امروز با تمام اقدامات خود به مبانی مناسبات دوستانه و اتحاد لطمه وارد می آورد و مرتباً دست به کار فعالیتی است که منظور از آن ایجاد تیرگی در مناسبات بین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و ایران می باشد، سفارت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در ایران یقین دارد که توقیف فوری روزنامه رعد امروز و تعقیب شدید قانونی مظفر فیروز، مدیر روزنامه مزبور، به جرم اقدامات نامبرده ضد شوروی او، یکی از تدابیر مهم و واقعی خواهد بود که با مناسبات اتحاد و دوستی موجود بین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و کشور ایران مطابقت می کند.

(محل مهر سفارت)

مترجم

امیر حسین دریا بیگی

[امضاء]

۲۴/۲/۲۳

سند شماره ۱۱

مکاتبه وزارت پست و تلگراف و تلفن با نخست وزیر (محسن صدر)
درباره صدور بخشنامه لغو مقررات سانسور به کلیه شهرستانها

وزارت پست و تلگراف و تلفن
اداره مرکزی تلگراف

تاریخ: ۱۳۲۴/۶/۱۳

شماره: ۱۴۵۲/۶۱

ضمیمه: دارد

فوری است

جناب آقای نخست وزیر

در تعقیب نامه شماره ۸۲۵۸/۶۱ مورخه ۱۳۲۴/۶/۱۰ رونوشت گزارش شماره ۲۲۶
سانسور قسمت ایرانی راجع به موقوف شدن عملیات مأمورین سانسور شوروی با
کمال احترام تلواً تقدیم می گردد:
بر اثر وصول گزارش مذکور بخشنامه لازم به کلیه شهرستانها صادر گردید که
مقررات سانسور در تمامی کشور ملغی و تلگرافات مانند قبل از جنگ بدون
تضییقات خاصی پذیرفته می شود.

به جای وزیر پست و تلگراف و تلفن

[امضاء:] محمد حکیمی

[حاشیه پایین:] برای استحضار به عرض برسد.

[۱۳] ۲۴/۶/۱۴

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۱۱۰۳۶

تاریخ: ۲۴/۶/۱۳

سند شماره ۱۲

نامه وزیر مختار انگلیس در تهران (آر.دبلیو.بولارد) به وزیر امور خارجه (انوشیروان سپهبدی) در باره برچیده شدن سانسور و انحلال قسمت سانسور انگلیس

ترجمه نامه سفارت انگلیس شماره (۱۰۳۷) ۸ شهریور ماه ۱۳۲۴

وزیر عزیزم

محترماً مراجعه می‌نمایم به نامه شماره ۲۴۹۱ مورخه ۳۱ ژوئیه ۱۹۴۵ که ضمن آن، آن جناب تقاضا فرموده بودید اداره سانسور متفقین منحل گردد. در موقعی که نامه فوق‌الذکر دریافت گردید وضعیت به علت اینکه بریتانیای کبیر و ایران هنوز با ژاپن در حالت جنگ بودند پیچیده بود و این پیچیدگی وضعیت از تاریخ خاتمه جنگ با ژاپن بر طرف گردیده و دولت اعلی حضرت پادشاه انگلستان ادامه سانسور متفقین را در ایران غیر لازم می‌دانند و لذا دستور عدم لزوم قسمت انگلیسی اداره سانسور انگلیس و شوروی و ایران را صادر نموده‌اند. مسرورم خاطر جنابعالی را مطلع سازم که قسمت سانسور انگلیسی اداره سانسور مزبور از تاریخ امروز منحل می‌گردد.

با تجدید مراتب دوستی و صمیمیت.

(آر.دبلیو.بولارد)

سند شماره ۱۳

مکاتبات وزارت امور خارجه، نخست وزیری و فرمانداری نظامی
تهران در باره اعتراض دولت شوروی به چاپ کاریکاتوری از استالین
در روزنامه ادیب و جلوگیری از انتشار آن روزنامه

وزارت امور خارجه
اداره دفتر محرمانه

به تاریخ: ۱۳۲۴/۱۱/۲۲
شماره: ۸۱۳۳
پیوست: دارد
محرمانه و خیلی فوریت

جناب آقای نخست وزیر

با تقدیم ترجمه یادداشت سفارت شوروی راجع به نگاره روزنامه "ادیب" مستدعی
است دستور فرمایند هر اقدامی که نسبت به تقاضای سفارت شوروی به عمل خواهد
آمد وزارت امور خارجه را مستحضر فرمایند تا پاسخ یادداشت سفارت شوروی داده
شود.

به جای وزیر امور خارجه
[امضاء:] محمد علی همایون جاه

[حاشیه پایین:] فوری است، آقای دبیران به فرمانداری نظامی بنویسید وزارت
خارجیه این طور گزارش می دهد. چه اقدامی به عمل آمده است. ۱۱/۲۲

سند شماره ۱۳/۱

وزارت امور خارجه

ترجمه یادداشت سفارت شوروی، شماره (۴۴) ۹ فوریه ۱۹۴۶

یادداشت

سفارت کبرای اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در ایران تعارفات خود را به وزارت امور خارجه تقدیم و احتراماً اشعار می‌دارد که روزنامه "ادیب" در شماره مورخ ۸ فوریه ۱۹۴۶ (۱۹ بهمن ۱۳۲۴) خود کاریکاتوری که به منزله اهانت فاشیستی نسبت به ژنرال‌سیم استالین رئیس دولت شوروی می‌باشد چاپ کرده است. سفارت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در ایران معتقد است که روزنامه ادیب فوراً توقیف و مدیر آن مورد مجازات سخت قرار خواهد گرفت. متمنی است از تدابیری که اتخاذ خواهد شد هر چه زودتر این سفارت را آگاه سازند.

سند شماره ۱۳/۲

دفتر نخست وزیر

شماره خصوصی: ۶۰۵۵

تاریخ پاک‌نویس: ۲۳/۱۱/۲۴ [۲۴]

تاریخ ثبت: ۲۴/۱۱/۲۵

محرمانه

فرمانداری نظامی تهران برابر گزارش وزارت امور خارجه روزنامه ادیب در شماره مورخ ۱۹ بهمن ۱۳۲۴ خود کاریکاتوری چاپ کرده که سفارت کبرای شوروی آن را

به منزله اهانت نسبت به ژنرال‌سییم استالین تلقی نموده و یادداشتی در این باب داده‌اند.

معلوم فرمایید برای تعقیب این موضوع چه اقدامی به عمل آمده است تا پاسخ وزارت امور خارجه داده شود.

نخست وزیر

[امضاء: ناخوانا]

۱۱/۲۳

[امضاء پیش‌نویس: دبیران ۱۱/۲۲/۲۴]

سند شماره ۱۳/۳

فرمانداری نظامی تهران

شماره: ۹۱۲۱

تاریخ: ۱۳۲۴/۱۲/۱۴

محرمانه مستقیم

جناب آقای نخست وزیر

گزارش

محترماً معروض می‌دارد چون در فوق‌العاده روزنامه ادیب منتشره در تاریخ ۲۴/۱۲/۱۳ مطالبی مخالف مشی سیاسی دولت منتشر گردیده بود، طبق نامه شماره ۲۲۵۷۸/۱۶۸ مورخه ۲۴/۱۲/۱۳ معاونت پارلمانی جناب آقای نخست وزیر به شهربانی کل کشور دستور داده شد که از انتشار روزنامه ادیب ممانعت نمایند. مراتب استحضاراً به عرض رسید.

فرماندار نظامی تهران - سرهنگ مظفری

[امضاء]

[حاشیه پایین: بایگانی.]

سند شماره ۱۴

درخواست‌های عبدالقدیر آزاد (نماینده مجلس) مبنی بر استیضاح
دولت عبدالحسین هژیر به علت توقیف مطبوعات و ایجاد اختناق
در جامعه

مجلس شورای ملی
قانونگذاری
اداره قوانین

شماره: ۱۵۳۳۲

پیوست: یک برگ

مورخه: ۱۳۲۷/۶/۱۷

جناب آقای نخست وزیر

آقای عبدالقدیر آزاد، نماینده مجلس استیضاحی دارند که رونوشت آن به ضمیمه
ارسال می‌گردد - مراتب نیز در جلسه ۱۶ شهریورماه ۲۷ به اطلاع مجلس رسیده.
مقتضی است طبق مقررات نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی در باب تعیین روزی
که استیضاح باید به عمل آید مجلس را مستحضر دارند تا قرار آن داده شود.

رئیس مجلس شورای ملی

[امضاء: رضا حکمت]

[مهر:] ورود به دفتر ریاست وزراء

شماره: ۱۱۳۳۶

تاریخ: ۲۷/۶/۱۷

سند شماره ۱۴/۱

مجلس شورای ملی

رونوشت استیضاح آقای عبدالقدیر آزاد

مورخه: ۱۳۲۷/۶/۱۴

ریاست مجلس شورای ملی

این جانب دولت آقای هژیر را به علت توقیف مطبوعات و اختناق آزادی و قیام علیه قانون اساسی و مشروطیت استیضاح می‌کنم.

عبدالقدیر آزاد

رونوشت برابر اصل است. - رئیس اداره قوانین مجلس شورای ملی

[امضاء:] نقیب‌زاده مشایخ

سند شماره ۱۴/۲

مجلس شورای ملی
قانونگذاری
اداره قوانین

مورخه: ۱۳۲۷/۷/۲۱

شماره: ۱۶۶۹۷

پیوست: یک برگ

جناب آقای نخست وزیر

آقای عبدالقدیر آزاد، نماینده مجلس استیضاحی دارند که رونوشت آن به ضمیمه ارسال می‌گردد - مراتب نیز در جلسه بیستم مهرماه ۱۳۲۷ به اطلاع رسیده. مقتضی است طبق مقررات نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی در باب تعیین روزی که استیضاح باید به عمل آید مجلس را مستحضر دارند تا قرار آن داده شود.

رئیس مجلس شورای ملی

[امضاء: رضا حکمت]

[حاشیه بالا:] به عرض برسد.

[مهر:] ورود به دفتر ریاست وزراء

شماره: ۱۴۰۲۴

تاریخ: ۲۷/۷/۲۱

سند شماره ۱۴/۳

مجلس شورای ملی
رونوشت استیضاح آقای عبدالقدیر آزاد

مورخه: ۱۳۲۷/۷/۲۰

- ریاست محترم مجلس شورای ملی
این جانب در موارد زیر دولت آقای هژیر را استیضاح می‌کنم.
- ۱- توطئه علیه امنیت عمومی بوسیله قحطی مصنوعی.
 - ۲- اختناق آزادی.
 - ۳- توقیف غیرقانونی مطبوعات.
 - ۴- مخالفت با اساس مشروطیت و قانون اساسی.

بیستم مهر ماه ۱۳۲۷
عبدالقدیر آزاد

رونوشت برابر اصل است. - رئیس اداره قوانین مجلس شورای ملی
[امضاء:] نقیب‌زاده مشایخ

سند شماره ۱۵

مکاتبه وزارت دادگستری با نخست وزیر (محمد ساعد) درباره
برخوردهای قانونی با مستخدمین دارای روزنامه در دادگستری، به
انضمام اسامی آنها

وزارت دادگستری
اداره کارگزینی

به تاریخ: ۱۳۲۷/۹/۷

شماره: ۳۸۸۷۵/۱۷۹۶۴

ریاست هیأت وزیران

عطف به مرقومه شماره ۱۴۱۵۸-۲۷/۷/۲۵ با تقدیم یک برگ صورت اسامی آقایان
کارمندان وزارت دادگستری که دارای امتیاز روزنامه می باشند به استحضار خاطر
عالی می رساند که سه نفر آقایان خواجه نصیری، مستشار دادگاه استان هشتم، سید
علیرضا شهرستانی و سید فخرالدین رضوی کارمندان اداره کل ثبت که روزنامه خود
را انتشار می دادند منتظر خدمت و نیز به آقایان علی فری پور، بازپرس دادسرای
تهران [و] صاحب امتیاز روزنامه صدای مردم و احمد رضوانی، بازپرس دیوان کیفر
[و] صاحب امتیاز روزنامه سوگند تذکر داده شد که از انتشار روزنامه خودداری
نمایند و بقیه آقایان روزنامه منتشر نمی نمایند. ضمناً به آقای خواجه نصیری، صاحب
امتیاز و مدیر روزنامه تندباد تذکر داده شده است که اگر از انتشار روزنامه خودداری
نماید ابلاغ انتظار خدمت او ملغی خواهد شد.

از طرف وزیر دادگستری

[امضاء: حسن سمیعی]

[مهر:] ورود به دفتر ریاست وزرا

شماره: ۲۴۲۳۵

به تاریخ: ۲۷/۹/۹

سند شماره ۱۵/۱

وزارت دادگستری
اداره کارگزینی

اسامی مستخدمین وزارت دادگستری که دارای امتیاز روزنامه می باشند.

دکتر عبدالعلی دهقان	مستشار دادگاه استان هفتم	شیراز
جلال حکمی	دادیار سرپرستی تهران	گفتار
حبیب الله آموزگار	مستشار دیوان کشور	جهان آینده
ابراهیم فخرائی	مستشار دادگاه استان مرکز	فروغ
مهدی پیراسته	دادستان تهران	مرد ایران
هوشنگ میرمطهری	کارمند اداره فنی	مجله شیوه
محمد حسین خواجه نصیری	مستشار دادگاه استان هشتم	تندباد، منتظر خدمت شد.
مرتضی راوندی	کارمند ثبت	آهنگر
علی صدارت	رئیس دادگاه شهرستان تهران	شکوفه
اشرف احمدی	رئیس شعبه دادگاه استان مرکز	آتیه شرق
احمد رضوانی	بازپرس دیوان کیفر	سوگند ^۱
علی فری پور	بازپرس دادسرای تهران	صدای مردم
فخرالدین رضوی	کارمند ثبت کل	عصر امید ^۲
سید علیرضا شهرستانی	کارمند ثبت کل	بهار نو
محمد جناب زاده	کارمند ثبت کل	ندای آسمانی

[مهر:] ورود به دفتر ریاست وزراء

شماره: ۱۲۸۱۳

تاریخ: ۲۸/۸/۲۹

۱. در حاشیه چپ روزنامه های سوگند و صدای مردم نوشته شده است: «تذکر داده شد که از انتشار خودداری نمایند.»

۲. در حاشیه چپ روزنامه های عصر امید و بهار نو نوشته شده است: «منتظر خدمت شدند.»

سند شماره ۱۶

قانون اصلاح قانون مطبوعات، مصوب ۱۳۲۷/۱۲/۱۶ مجلس شورای
ملیمجلس شورای ملی
دوره ۱۵ قانون گذاری

شماره: ۲۰۸۴۵

مورخه: ۱۳۲۷/۱۲/۱۶

قانون اصلاح قانون مطبوعات

ماده واحده - الف - هر گاه در روزنامه یا هر نشریه دیگر به پادشاه یا اعضای خانواده سلطنتی (پدر - مادر - ملکه - اولاد - برادر - خواهر پادشاه) و یا به اساس دین اسلام و اصول احکام آن و مقام مقدس انبیاء و ائمه اطهار اهانت و هتک حرمت شود و یا مردم را به قیام و اقدام بر ضد حکومت ملی تحریک و به ایجاد مفسده و آشوب برای این منظور تشویق کنند، شهربانی مکلف است فوراً به ضبط اوراق منتشره و توقیف مرتکب اقدام و ظرف ۲۴ ساعت پرونده امر را نزد دادستان ارسال و دادستان فوراً به دادگاه صلاحیت دار بفرستد. اهانت و هتک حرمت به خانواده سلطنتی (پدر - مادر - ملکه - اولاد - برادر - خواهر پادشاه) از جرایم مطبوعاتی نیست. دادگاه مرجع رسیدگی باید در خارج از نوبت تعیین جلسه نموده و به موضوع اتهام رسیدگی و حکم صادر نماید. جلسه رسیدگی جز برای تنفس تعطیل بردار نیست و تا وقتی که از دادگاه حکم صادر نشده روزنامه یا نشریه در توقیف باقی خواهد ماند، لیکن بقای بازداشت متهم منوط به نظر دادگاه است.

ب - مقررات فوق در مورد توهین و هتک احترام نسبت به رؤسای کشورهای خارجی (با شرط معامله متقابله) نیز جاری خواهد بود.

ج - در مورد توهین و هتک حرمت نسبت به نخست وزیر و وزراء و معاونین آنها

و رئیس و نمایندگان مجلس شورای ملی و قضات و اعضای هیأت منصفه بدون احتیاج به شکایت آنها و در مورد سایر اشخاص و افراد در صورت شکایت آنها طبق مقررات بند الف این قانون رفتار خواهد شد. لیکن از نظر تأمین بازداشت متهم الزامی نیست و تابع مقررات عمومی است. ضبط اوراق منتشره و توقیف متهم با اجازه دادستان باید به عمل آید.

د- اشخاصی که طبق این قانون نشریه آنها توقیف گشته مادام که تکلیف نهایی آنها تعیین نشده به هیچ عنوان نباید روزنامه یا نشریه دیگر انتشار دهند. در صورت تخلف به تأدیه پنج هزار تا بیست هزار ریال غرامت محکوم خواهند شد.

ح- از تاریخ تصویب این قانون ماده یک قانون مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ خورشیدی ملغی و نوشتن روزنامه و مجله احتیاج به داشتن امتیاز و اجازه شورای عالی فرهنگ ندارد، ولی برای انتشار آنها علاوه بر شرایط و مقررات مذکور در قانون مطبوعات مصوب پنجم محرم ۱۳۲۶ قمری، نویسنده روزنامه و یا مجله برای نشریه خود باید اسمی انتخاب نماید که دیگران قبلاً این اسم را برای روزنامه و نشریه خود انتخاب نکرده باشند.

و- قضات دادگاه جنحه استان که به این قبیل جرایم رسیدگی می کنند به طریق زیر انتخاب خواهند شد:

وزیر دادگستری دو برابر عده دادرسانی که برای دادگاه جنحه استان لازم است از بین دادرسان مورد اعتماد به دیوان کشور معرفی می نماید - رؤسای شعب دیوان مزبور با رأی مخفی و با اکثریت آراء دادرسان لازم را انتخاب می کنند. این دادرسان تا سه سال بدون میل خودشان قابل عزل و تغییر نیستند.

ز- کسانی که از خزانه دولت یا بانک ها یا بنگاه های مستقل حقوق می گیرند از داشتن روزنامه یا سمت مدیر یا سردبیر روزنامه یا نشریه ممنوع می باشند. این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه دوازدهم اسفند ماه هزار و سیصد و بیست و هفت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی

[امضاء:] رضا حکمت [سردار فاخر]

سند شماره ۱۷

مکاتبه وزیر فرهنگ (عبدالحمید زنگنه) با دفتر نخست وزیری درباره
ارسال فهرست روزنامه‌ها، مجلات و مدیران آنهاوزارت فرهنگ
اداره کل نگارش

شماره: ۱۱۹۹۲/۳۰۲۳

تاریخ: ۲۱/۶/۱۳۲۸ [۱۳]

دفتر نخست وزیری

فهرست اسامی مدیران مطبوعات با ذکر روزنامه یا مجله آنان که طبق قانون اصلاح قانون مطبوعات مصوب ۱۲ اسفند ۱۳۲۷ وضع خود را روشن نموده و تا تاریخ فوق به تحصیل گواهی نامه چاپ و انتشار روزنامه یا مجله موفق شده‌اند، به ضمیمه فرستاده می‌شود. ضمناً یادآوری می‌نماید که فقط این عده روزنامه است که رسمیت دارد و مدیران آنان می‌توانند به مصاحبه‌های مطبوعاتی بپردازند و یا در دعوت‌ها و مجالس رسمی حضور یابند و کسان دیگر به اعتبار این که قبلاً روزنامه منتشر می‌کرده‌اند (اکنون مشمول بند ز قانون اخیر مطبوعات مصوب ۱۲ اسفند ۲۷ می‌باشند و محروم از داشتن روزنامه و مدیری و سردبیری آن می‌باشند) حق ندارند به عنوان مدیر یا سردبیر یا صاحب امتیاز در امور روزنامه یا مجله مداخله نمایند. لذا خواهشمند است دستور فرمایید در مواقع مصاحبه مطبوعاتی و در دعوت‌ها و مجالس رسمی و غیره فقط مدیران روزنامه‌هایی را دعوت نمایند که نامشان در این فهرست ذکر شده است و از حضور کسانی که قانوناً محروم از مداخله رسمی در امور روزنامه می‌باشند و لکن اشتباه کاری نموده‌اند خود را به عنوان مدیر یا سردبیر یا صاحب امتیاز روزنامه معرفی می‌کنند، جداً ممانعت به عمل آورند. ختاماً متذکر

می شود که در آخر هر ماه فهرست کسانی که به تحصیل اجازه نامه چاپ و انتشار روزنامه توفیق یافته اند، برای اطلاع به آن وزارت و تکمیل فهرست قبلی ارسال می شود.

وزیر فرهنگ

[امضاء:] دکتر عبدالحمید زنگنه

[حاشیه پائین، چپ:] امور این نسخه را اعاده دهید و تذکر دهید یک نسخه خوانا بفرستید، زیرا قابل خواندن نیست. ۲۳/۶/۱۳۲۲ [۱۳۲۲]
 [حاشیه پائین، راست:] آقای کمالوند. ۲۳/۶/۲۸
 [مهر:] ورود به دفتر ریاست وزراء
 شماره: ۹۵۶۵
 بتاریخ: ۲۲/۶/۲۸

سند شماره ۱۷/۱

وزارت فرهنگ

اداره کل نگارش

شماره: ۱۳۰۳۱۳۴۹۶

تاریخ: ۲۸/۷/۹ [۱۳]

مقام نخست وزیری

عطف به مرقومه شماره ۹۵۶۵ - ۲۸/۶/۳۱ یک نسخه فهرست اسامی مدیران جراید که قانوناً حق مصاحبه را دارند به جای نسخه سابق ارسال می گردد.

وزیر فرهنگ

[امضاء:] دکتر عبدالحمید زنگنه

[حاشیه پائین:] عطف به سابقه اقدام شود. ۱۰/۷/۱۳۲۸]

اقدام ندارد بایگانی شود. ۱۶/۷/۱۳۲۲]

[مهر:] ورود به دفتر ریاست وزراء

شماره: ۱۰۶۳۷

بتاریخ: ۱۰/۷/۲۸

سند شماره ۱۷/۲

وزارت فرهنگ

شماره ترتیب	نام روزنامه یا مجله	صاحب اجازه نامه
۱	روزنامه سعادت ایران	آقای فیض الله سعادت
۲	روزنامه غرب ایران	آقای سید عبدالکریم غیرت
۳	روزنامه نامه علمی	آقای علی اکبر علمی
۴	روزنامه پیک ایران	آقای احمد یزدان بخش طبایی
۵	روزنامه امید ایران	آقای علی اکبر صفی پور
۶	روزنامه ستاره اسلام	آقای تقی شکوهیده راد
۷	مجله سینا	آقای دکتر آقاخان طوب
۸	روزنامه سیاست شرق	آقای محمد وزیر نظامی
۹	روزنامه سیاست روشن	آقای عباسعلی ایران دوست صانعی
۱۰	روزنامه ساسانی	آقای محمد صادق بهداد
۱۱	روزنامه به پیش	آقای باقر امامی
۱۲	روزنامه پیام	آقای سید محمد پیامی
۱۳	روزنامه خراسان	آقای محمد صادق طهرانیان

آقای حسین موسوی زاده	روزنامه طلا	۱۴
آقای فرخ دین پارسا	روزنامه عصر جدید	۱۵
آقای وجیه الله کامکار	روزنامه ایران امروز	۱۶
آقای محمد دیهیم	روزنامه آذرآبادگان	۱۷
آقای فرج الله دقیق‌رو حی	روزنامه ندای الموت	۱۸
آقای محمد حسین پرستوک	روزنامه پرستو	۱۹
آقای جعفر رائد	روزنامه شاهراه	۲۰
آقای محمد جواد تبریزی زاده	مجله اقتصاد ایران	۲۱
آقای سید علی سعید بسطامی	مجله مردان خدا	۲۲
بانو زکیه راهنما	روزنامه ایران	۲۳
آقای ذبیح الله رضوانی قدیمی	روزنامه آریان	۲۴
آقای احمد جعفری تهرانی	روزنامه پارسیان	۲۵
اختر الزمان نوروزی شامبیاتی	مجله تمدن نوین	۲۶
بانو عذرا مهاجر ایرانی	روزنامه صبا	۲۷
آقای محمد علی وثیقی	روزنامه نامه فردوسی	۲۸
آقای نصرت الله نوریانی	روزنامه آئین اسلام	۲۹
آقای ابوالقاسم هوشمند	مجله هوشمند	۳۰
بانو عفت الملوک شفیعی	مجله شهاب ایران	۳۱
آقای سید محمد رضا جلالی نائینی	روزنامه کشور	۳۲
آقای احمد ملکی	روزنامه ستاره	۳۳
آقای سید مجتبی فاطمی	روزنامه آفتاب	۳۴
آقای اسدالله میر سپاهی	روزنامه آرزو	۳۵
آقای حسنعلی زند پور	اصلاحات ایران	۳۶
آقای نور الله ایران پرست	روزنامه دانش	۳۷
میرزا آقا شمس زاده اردبیلی	روزنامه شمس ایران	۳۸
آقای خلیل تمدن	تمدن شرق	۳۹

آقای علی حقوقی اردبیلی	مازیار	۴۰
آقای سید ابوالقاسم حسام	روزنامه شفیق کاشان	۴۱
آقای عباس روحانی سراجی	مجله فلسفی	۴۲
آقای نصرالله سبوحی مقدم (عکس ندارد)	روزنامه سلام	۴۳
آقای سید علی هاشمیان	روزنامه مجمر	۴۴
آقای محسن کاظمی	مجله مطالب هفته	۴۵
آقای عیسی صیادی چوبری	روزنامه نغمه صیاد	۴۶
آقای سید حسین فاطمی	روزنامه باختر امروز	۴۷
آقای دکتر غیاث الدین جزایری	روزنامه منطق	۴۸
آقای ابوالقاسم نخعی ملایری	روزنامه ندای آسمان	۴۹
آقای محمد حسین رستگار رازی	روزنامه رستگار	۵۰
آقای دکتر حسین وکیل	مجله خاور میانه	۵۱
خانم فخرالزمان باقرزاده	روزنامه آسمان	۵۲
آقای دکتر لقمان ادهم	روزنامه مشروطه	۵۳
آقای فخرالدین ایران مدارمکی	روزنامه تمدن ایران	۵۴
آقای سید جلال الدین کسروی تبریزی	روزنامه تهران	۵۵
آقای ابوالقاسم گلجان	روزنامه دانش امروز	۵۶
آقای لطف الله ترقی	روزنامه ترقی	۵۷
بانو اقدس الملوک امیر دهلوی	روزنامه شکوه	۵۸
دکتر عبدالکریم فقیهی شیرازی	روزنامه پرچم اسلام	۵۹
سید علاء الدین مجابی	روزنامه صدای قزوین	۶۰
بانو صغری علی آبادی	روزنامه قیام زن	۶۱
بانو قهرمانی قاجارنیک پورنائینی	روزنامه خبر	۶۲
آقای سید محمد علی تقوی	روزنامه دنیای اسلام	۶۳
آقای غلامرضا فیروزیان	روزنامه پیام حق	۶۴
بانو ربابه سروش	روزنامه نهیب	۶۵

آقای علی بزرگ نیا	روزنامه نامه هدف	۶۶
آقای علی سعید تهرانی	روزنامه روحانیت	۶۷
آقای شیخ حسن زاده خراسانی	روزنامه طوفان غرب	۶۸
آقای محمد کاشفی	روزنامه مهر داد	۶۹
آقای غلامحسین صنعتی جوانمرد	روزنامه جوانمرد امروز	۷۰
محمد علی اشرفی گنجه‌ای	روزنامه آذر مرد	۷۱
آقای حمید مروستی	روزنامه دادرس	۷۲
آقای جعفر محمودیان نجف‌آبادی	روزنامه ضیاء	۷۳
حسین ضرابی	روزنامه جنوب ایران	۷۴
آقای نصرالله آهور هوش	روزنامه کورش	۷۵
آقای محمود فارابی	روزنامه بامداد امید	۷۶
آقای رضا میر طاهری	روزنامه پایتخت ما	۷۷
آقای صمد نامور	روزنامه نامور	۷۸
آقای محمد حسین مجاهد	روزنامه بهار ایران	۷۹
آقای محمد علی توفیق	روزنامه توفیق	۸۰
آقای سید حسن عدنانی	روزنامه ندای حق	۸۱
آقای حسین فخر ایرانی	مجله گلبانگ	۸۲
آقای جمال‌الدین عادل خلعت‌بری	روزنامه آینده ایران	۸۳
آقای محیی‌الدین رضوی	روزنامه عصر امید	۸۴
آقای مجید موقر	روزنامه مهر ایران	۸۵
آقای علی نقی مهران‌فر	روزنامه ارشاد ملت	۸۶
آقای سید حسین شیرازی صدر	روزنامه صدر اسلام	۸۷
آقای سید محمد علی مصطفوی نائینی	روزنامه سرگذشت	۸۸
آقای مصطفی قاضی زاده زاهدی	روزنامه فروزان	۸۹
آقای اسمعیل ملایی	روزنامه آئین ما	۹۰
آقای مهدی حائری	روزنامه رازانی	۹۱

آقای محسن صارم	روزنامه رستاخیز جوانان	۹۲
آقای جواد مقدمی	روزنامه شهنواز	۹۳
آقای عبدالحسین سپنتا	روزنامه سپنتا	۹۴
آقای موسی مرزبان	روزنامه رستاخیز	۹۵
آقای سید علی هاشمی حائری	روزنامه طلوع	۹۶
آقای حسین	روزنامه تهران تایمز	۹۷
آقای زین العابدین فروزش	روزنامه نجات ایران	۹۸
آقای احمد عرفان	روزنامه عرفان	۹۹
آشوت مراد خانیان قرچه داغی	مجله لوسابرا ^۱	۱۰۰
آندریاس ارستاکی	مجله آرمنوهی	۱۰۱
آقای میر محمد حسین امیر شرفی	روزنامه بدر جهان	۱۰۲
آقای محمد حسین کشمیری زاده	روزنامه ندای ایران	۱۰۳
بانو فاطمه سامی	روزنامه الهام	۱۰۴
آقای امیر سعادت سرمدی	روزنامه نور سعادت	۱۰۵
آقای تقی روغنی	روزنامه دادیار	۱۰۶
آقای یوسف خنجی	روزنامه عصر	۱۰۷
آقای مهدی روشن ضمیر ایرانی	روزنامه پیک اصفهان	۱۰۸
آقای ابراهیم کریم آبادی	روزنامه اصناف	۱۰۹
آقای حسن افراشته	مجله افراشته	۱۱۰
آقای میر صادق علومی	روزنامه صدای یزد	۱۱۱
آقای سید علیرضا شهرستانی	روزنامه بهار نو	۱۱۲
آقای محمد باقر خادم محمدی	روزنامه آئین برادری	۱۱۳
آقای حسین مکی	روزنامه اخبار تهران	۱۱۴
آقای کریم حکیم زاده	روزنامه کارزار	۱۱۵
آقای دکتر یحیی شهردار	مجله بولتن کلینیک لابرآتوار	۱۱۶
آقای مهدی مجلس پور	روزنامه میزان	۱۱۷

آقای یوسف علی خسرو پور	روزنامه هدف	۱۱۸
بانو ربابه نیک انجام	روزنامه فردا	۱۱۹
بانو صغری فرازی	روزنامه ندای آزادی	۱۲۰
بانو نیرالملوک صدری پور	روزنامه صهبا	۱۲۱
آقای ابوالحسن عمیدی نوری	روزنامه داد	۱۲۲
آقای محمد حسین فری پور	روزنامه صدای مردم	۱۲۳
بانو بتول خطیبی نوری	روزنامه حاجی بابا	۱۲۴
آقای عباس حکیم معانی	روزنامه کمال	۱۲۵
خانم انسیه نامدار	روزنامه پیکار روز	۱۲۶
آقای نصر الله سیف پور فاطمی	روزنامه باخترا	۱۲۷
آقای ابراهیم بنی صدر	روزنامه انسان آزاد	۱۲۸
بانو حکیمه رضوانی قدیمی	روزنامه فرنگستان	۱۲۹
آقای علی منصوری کرمانی	مجله جهان نو	۱۳۰
آقای اکبر رضوانی	روزنامه اوقات	۱۳۱
آقای مجید خواجه نصیری	روزنامه پولاد	۱۳۲
آقای سید علی بشارت	روزنامه صدای وطن	۱۳۳
آقای شهریار مسیحی شهرمدیان	مجله نور جهان	۱۳۴
بانو کبری بغدادی طوفانیان	روزنامه طوفان شرق	۱۳۵
آقای کوچک مؤدب پور	روزنامه شاهین تهران	۱۳۶
آقای سیدکاظم اتحاد	روزنامه اتحاد	۱۳۷
آقای حسن معاصر	روزنامه ملت ایران	۱۳۸
آقای حسن لاجینی	روزنامه سیاست هفته	۱۳۹
بانو ملیحه خردمند	روزنامه فرمان	۱۴۰
آقای عبدالحسین ناصر سعید	روزنامه اندیشه	۱۴۱
آقای کوچک مرتاض تهرانی	روزنامه کانون جوانان	۱۴۲
بانو ربابه شهروانی	مجله کویر	۱۴۳

آقای سید احمد اسدی	روزنامه کاشان نو	۱۴۴
آقای حسین آموزگار	روزنامه زندگی	۱۴۵
آقای ابوالقاسم سرکشیکیان	روزنامه دنیای کوشش	۱۴۶
آقای عباسقلی آذری	مجله آگهی	۱۴۷
بانو بتول بدیع زاده	مجله بدیع امروز	۱۴۸
آقای سید نورالدین طهامی گلپایگانی	روزنامه نامه ملانصرالدین	۱۴۹
آقای صادق ایزدی	روزنامه دادستان	۱۵۰
آقای سید عزیزالله سید حسن	روزنامه بت شکن	۱۵۱
آقای سید علی موسوی	روزنامه گزارش	۱۵۲
آقای سید مرتضی جلال زاده	روزنامه نجات کاشان	۱۵۳
آقای سید حسین رضوی نیکو	روزنامه صبح امید	۱۵۴
آقای فضل الله شرقی	روزنامه پارس	۱۵۵
آقای مسیب رنجبر	روزنامه قدرت ملی	۱۵۶
آقای عباس خلیلی	روزنامه اقدام	۱۵۷
آقای رحیم مستشاری	مجله تندرست	۱۵۸
بانو صدیقه خالقی	روزنامه مام وطن	۱۵۹
آقای حاجی سید محمد تقی کلانتر	روزنامه نخلستان	۱۶۰
آقای لطفعلی معدل	روزنامه اتم	۱۶۱
آقای علی زهری	روزنامه شاهد	۱۶۲
آقای حسن ارسنجانی	روزنامه داریا	۱۶۳
آقای حبیب زانیچ خواه	روزنامه ابر بهار	۱۶۴
بانو فاطمه پوراندرخت نجم آبادی	مجله جهان پزشکی	۱۶۵
بانو اعظم نیکزاد	روزنامه عدالت ایران	۱۶۶
آقای عباس حمزوی عابدی	روزنامه درفش آزادی	۱۶۷
آقای هدایت الله داوری دامغانی	روزنامه انتقاد	۱۶۸
آقای علی جواهر کلام	روزنامه هور	۱۶۹

بانو عذرا تقوی	روزنامه هراز	۱۷۰
آقای احمد پاینده	روزنامه صبا	۱۷۱
آقای هوسپ طاطاوسیان	مجله آراین (آفتاب)	۱۷۲
آقای سید محمد رضا هاشمی	روزنامه بیداری	۱۷۳
خانم سکینه طباطبایی	روزنامه نامه دنیا	۱۷۴
آقای غلامرضا یحیی	روزنامه مغان	۱۷۵
آقای احمد اخگر	مجله نامه اخگر	۱۷۶
آقای سید محمد تقی گلستان	روزنامه گلستان	۱۷۷
آقای سید محمد علی دانش خراسگانی	روزنامه دانش اصفهان	۱۷۸
بانو مریم دیلمقانیان	روزنامه اولگار	۱۷۹
آقای ابراهیم خواجه نوری	روزنامه ندای عدالت	۱۸۰
آقای سید اسمعیل خلیلی عراقی	روزنامه اطلاعات ایران	۱۸۱
آقای صادق ابوالمعالی دامغانی	روزنامه کشاورزان	۱۸۲
بانو عزیزالملوک بنی طبای فاطمی	روزنامه روزگار نو	۱۸۳
آقای علی اصغر فامیلی	روزنامه آهنگ شرق	۱۸۴
آقای مرتضی آقامحمدقلی مقدس (صادق پور)	روزنامه گیتی امروز	۱۸۵
آقای هادی تفرشیان	مجله مرد جهان	۱۸۶
آقای احمد دهقان اصفهانی	روزنامه تهران مصور	۱۸۷
آقای جعفر شاهد	روزنامه جوانمردان	۱۸۸
بانو زمان ذوالقدری	روزنامه شبیخون	۱۸۹
آقای سید احمد فرقانی سعیدآبادی	روزنامه ملیت	۱۹۰
آقای اصغر عضدی	روزنامه عضد	۱۹۱
آقای ابوالحسن اوحدی	روزنامه مبارز	۱۹۲
آقای سید اسمعیل داوریان	روزنامه شرف	۱۹۳
آقای سید محمد طباطبائی	روزنامه تجدد ایران	۱۹۴
آقای هادیک کاراکاش	روزنامه ورا دزنونند	۱۹۵

آقای حسن طباطبائی قهباز	روزنامه بختیار	۱۹۶
آقای احمد بهزاد اسیری	روزنامه صدای جنوب	۱۹۷
آقای اسدالله میهن خواه	روزنامه ستاره اصفهان	۱۹۸
آقای احمد هوشمند	روزنامه نبرد ما	۱۹۹
آقای محمد علی مکرم	روزنامه صدای اصفهان	۲۰۰
آقای محمد حسین ابطحی	روزنامه حرفه	۲۰۱
خانم اختر یکتائیان آزاد	روزنامه رنگارنگ	۲۰۲
آقای حسن جوادی حقیقی فرد	روزنامه دوست ملت	۲۰۳
آقای محسن فرزانه	روزنامه ستاره آسیا	۲۰۴
آقای مظفر قهرمانی	روزنامه قهرمان اتفاق	۲۰۵
آقای عبدالحسین تهرانیان	روزنامه بهار خراسان	۲۰۶
آقای محمد وحدت	روزنامه شاهراه	۲۰۷
آقای مصطفی قاضی زاده زاهدی	روزنامه اقلیم	۲۰۸
خانم صدیقه آل یسین	روزنامه جامعه	۲۰۹
آقای احمد افشار راد	روزنامه نجات شرق	۲۱۰
آقای علی اصغر محسنی عراقی	روزنامه گردون	۲۱۱
آقای حسنعلی فرهنگ فرد	مجله کانون آگهی	۲۱۲
آقای امیرناصر مجتبابی ^۱	روزنامه کنگره	۲۱۳
آقای محمود حبیبی گلپایگانی	مجله آئینه زندگی	۲۱۴
آقای یونس بوستانی	روزنامه عالم یهود	۲۱۵
آقای حسین نعمتی ذاکر	روزنامه شهر فرنگ	۲۱۶
آقای احمد مقبل	روزنامه انتقام	۲۱۷
آقای عبدالرحمن سیف آزاد ^۲	روزنامه ایران باستان	۲۱۸
آقای عبدالله سپه بان	روزنامه امید آینده	۲۱۹
سید کاظم طباطبائی معصوم خانی	روزنامه خون و خاک	۲۲۰
آقای سید عباس میر شب	روزنامه سپر	۲۲۱

۱. در اصل: مجتبابی.

۲. در اصل: رحمن سیف آزاد.

آقای سید علی عمید	روزنامه افکار عمومی ملت	۲۲۲
سید مصطفی طباطبائی جلفائی	روزنامه نوای ملت	۲۲۳
خانم زینت پیرنظر	روزنامه احرار	۲۲۴
آقای علی اصغر امیر معز	روزنامه ایران مصور	۲۲۵
آقای حسنعلی قائم مقامی	روزنامه طوفان نوح	۲۲۶
آقای محمد علی دبیری	روزنامه مرد روز	۲۲۷
بانو عفت خانقاه ^۱ (زرین قلم)	روزنامه مرزبان	۲۲۸
آقای سیف الله عطاخانی	روزنامه درفش	۲۲۹
آقای عبدالله شرفشاهی	روزنامه شمال ایران	۲۳۰
آقای میرزا مهدی سراج انصاری	مجله مسلمین	۲۳۱
آقای شیخ علی جنابزاده	روزنامه اتحاد ایران	۲۳۲
خانم معصومه عابدی	روزنامه موج ایران	۲۳۳
آقای سید علی میرزاده	روزنامه منشور	۲۳۴
بانو نصرت ابراهیمی هاشمیان	روزنامه اتحاد ملی	۲۳۵
بانو جمیل السلطنه نجومی	روزنامه ایران جاوید	۲۳۶
بانو ماه طلعت برنا (وزیر نظامی)	روزنامه سیاست شرق ^۲	۲۳۷
آقای محمد بنی احمد	روزنامه آذرین	۲۳۸
آقای حسین اکبر پور تهرانی	روزنامه اثر	۲۳۹
آقای دکتر رحیم کهن	روزنامه ایسرائیل ^۳	۲۴۰
آقای محمد تفقدی خواجهوی	شهامت امروز	۲۴۱
خانم بیلا فرزانی	روزنامه ایران پرس	۲۴۳
آقای شیخ رضاشمس رشتی کاظمینی	روزنامه تقوی	۲۴۳
آقای یحیی مشفق همدانی	روزنامه کاویان	۲۴۴
خانم سکینه حاجی قربانخانی	روزنامه کلثوم ننه	۲۴۵

۱. در اصل: خانقاه.

۲. در اصل: سیاحت شرق.

۳. در اصل: ایسرائیل.

سند شماره ۱۸

مکاتبة وزیر فرهنگ (مسعود کیهان) با نخست وزیر (علی منصور)
درباره غیر قانونی بودن صدور جواز نشر روزنامه و مجله برای
نمایندگان مجلس و مشکل حاصل از آن

وزارت فرهنگ
اداره کل نگارش

شماره: ۲۵۲۷/۷۷۹

تاریخ: ۲۹/۲/۷۳ [۱۳]

مقام نخست وزیری

بر طبق بند (ز) قانون اصلاح مطبوعات، مصوب ۱۲ اسفند ماه ۱۳۲۷ «کسانی که از خزانه دولت یا بانک‌ها یا بنگاه‌های مستقل حقوق می‌گیرند از داشتن روزنامه یا سمت مدیر یا سردبیر روزنامه یا نشریه ممنوع می‌باشند»^۱. چون در قانون مزبور کوچک‌ترین اشاره‌ای به استثناء نمایندگان مجلس نبود، لذا وزارت فرهنگ نتوانست به نام نمایندگانی که درخواست تحصیل اجازه چاپ و انتشار روزنامه می‌نمودند موافقت نماید.

لذا برای تعیین تکلیف در مورد نمایندگان مجلس طی نامه شماره ۱۹۴۷/۳۸۰ - ۱۳۲۸/۲/۴ از مجلس شورای ملی استفسار گردید که آیا نمایندگان مجلس شورای ملی که از خزانه دولت حقوق دریافت می‌دارند حق انتشار روزنامه و یا نشریه مرتب دارند یا نه؟ و با وجود این که چند مرتبه هم قضیه در مجلس مطرح شد، تصمیمی

۱. در اصل: می‌باشد.

اتخاذ نمودند و از طرف مجلس هم پاسخی به این وزارت نرسید. پس از تعطیل دوره پانزدهم مجلس شورای ملی، آقایان مدیران جراید اطلاعات و کوشش و کیهان و غیره که دیگر سمت نمایندگی نداشتند مراجعه نمودند و بر طبق قانون مطبوعات اجازه نامه تحصیل کردند. اکنون که مجلس مفتوح شده و بعضی از آقایان مدیران جراید سمت نمایندگی دارند، چون از خزانه دولت حقوق دریافت می نمایند قانوناً نمی توانند به ادامه چاپ و انتشار روزنامه خود مبادرت نمایند. همین طور بعضی از نمایندگان فعلی درخواست تحصیل اجازه نامه چاپ روزنامه می نمایند که نمی توان نسبت به درخواست آنان نیز اقدامی به عمل آورد. لذا موضوع تولید مشکلی برای وزارت فرهنگ نموده است. به این جهت مراتب معروض می شود که موضوع مزبور در جلسه هیئت وزیران مطرح گردد و درباره تطبیق بند (ز) قانون اصلاح قانون مطبوعات با وضع نمایندگان مجلس شورا و سنا که سمت مدیری روزنامه دارند و آنانی که بعداً درخواست تحصیل اجازه روزنامه می نمایند، تصمیم قاطع اتخاذ شود.

وزیر فرهنگ - مسعود کیهان
[امضاء]

[حاشیه بالا، چپ:] اداره بایگانی قانون مورد اشاره ضمیمه شود. ۲۹/۲/۹
[حاشیه بالا، راست:] آقای دکتر فاطمی این ماده قانون را استخراج نموده ضمیمه کنند و در هیئت دولت مطرح شود.

[امضاء: ناخوانا]

[حاشیه راست:] فعلاً که به هیچ کس پروانه نمی دهند، ضبط شود.

[امضاء: ناخوانا] ۲۹/۵/۲۲

[مهر:] ورود به دفتر ریاست الوزراء

شماره: ۱۸۲۷

بتاریخ: ۲۹/۲/۹

سند شماره ۱۹

مکاتبة مدیر عامل سازمان برنامه (دکتر مشرف نفیسی) با نخست‌وزیر
(علی منصور) درباره تعقیب نویسنده مقاله توهین آمیز روزنامه
الله‌اکبر علیه وی و سازمان مذکور

سازمان برنامه

تاریخ: ۱۳۲۹/۳/۲۹

شماره: ۲۲۳/م

پیوست: دارد

محرمانه و فوری است

جناب آقای نخست‌وزیر

اگر تصدیق می‌فرمائید که مقالات و نوشتجات، نظیر آنچه در نامه ضمیمه چاپ شده به حیثیت و اقتدار سازمان برنامه و متصدیان آن لطمه می‌زند و مانع از پیشرفت کار می‌شود، مستدعی است به جناب آقای وزیر دادگستری توصیه فرمایند مدیر این روزنامه و نویسنده این مقاله را از لحاظ مصالح کشور تعقیب نمایند. بنده شخصاً به این قبیل نوشتجات اهمیت نمی‌دهم و مقام خود را مافوق آن می‌دانم که با این اشخاص روبرو شوم. ولی خیال می‌کنم مصلحت کار در این باشد که اجازه ندهند مطبوعات هر چه دلشان می‌خواهد بگویند و کارمندان سازمان را به عدم انضباط تحریک کنند و در مردم نسبت به سازمان حس بدبینی و تنفر ایجاد نمایند. مستدعی است از هر تصمیمی در مورد فوق اتخاذ می‌فرمایند این جانب را مستحضر فرمایند.

مدیر عامل سازمان برنامه - دکتر مشرف نفیسی

[امضاء]

[حاشیه بالا، راست:] به عرض برسد.

[حاشیه بالا، چپ:] مطابق قانون باید شخصاً شکایت نمایند.

[حاشیه پائین:] فرمودند مطابق قانون باید شخصاً به دادگاه عرض حال بدهند.

سند شماره ۱۹/۱

دفتر نخست وزیر

شماره خصوصی: ۹۲۶/۴

تاریخ نوشتن: ۴/۶

تاریخ ثبت: ۲۹/۴/۷

جناب آقای دکتر مشرف نفیسی مدیر عامل سازمان برنامه
عطف به نامه شماره ۲۲۳/م/۲۹/۳/۲۹ متضمن یک شماره روزنامه الله اکبر در
خصوص مطالبی که درباره سازمان برنامه و جناب عالی نوشته شده است، اشعار
می دارد که مطابق قانون شخصاً می توانید به دادگاه مربوطه عرض حال بدهید.
نخست وزیر

سند شماره ۲۰

موادی از قانون حکومت نظامی مصوبه تیر ۱۳۲۹ در مورد مطبوعات

استخراج از قانون حکومت نظامی مصوبه ۲۲ رجب مطابق

۲۷ سرطان ۱۳۲۹

ماده ۵- اشخاصی که سوء ظن مخالفت با دولت مشروطه و امنیت و انتظام عمومی در حق آنها بشود قوه مجریه حق توقیف آنان را خواهد داشت و پس از توقیف استنطاق آنها شروع می شود، هر گاه در استنطاق سوء ظن بکلی رفع نشود شخص مظنون در توقیف باقی و بعد از اختتام حکومت نظامی به عدلیه تسلیم خواهد شد.

ماده ۸- روزنامهجات و مطبوعات اگر بر ضد اقدامات دولت انتشاراتی به طبع رسانند نمرات روزنامه و اداره روزنامه توقیف خواهد شد. در صورتی که تحریک به ضدیت دولت شده باشد متصدیان یا مدیران آنها موافق حکم محکمه نظامی مجازات خواهند شد.

استخراج از آئین نامه تشکیل و صلاحیت دادگاه نظامی موقت در زمان حکومت نظامی

ماده ۳۸- تحریض به ارتکاب جنحه یا جنایت بر ضد امنیت داخلی یا خارجی به وسیله نطق یا اوراق چاپی یا خطی طبق ماده ۷۹ قانون کیفر عمومی.

ماده ۳۹- توهین نسبت به مقام سلطنت به هر نحوی که باشد توهین نسبت به رئیس مملکت خارجی یا نماینده سیاسی به هر نحوی از انحاء طبق ماده ۸۱ قانون کیفر عمومی.

سند شماره ۲۱

مکاتبه وزیر دادگستری (محمد علی بوذری) با نخست وزیر (حاجعلی رزم آرا) درباره اشکال قانونی اعلامیه وی مبنی بر آزادی روزنامه‌های توقیف شده، به انضمام رونوشت اعلامیه مزبور و پاسخ نخست وزیر

وزارت دادگستری
اداره دفتر کل وزارتی

تاریخ: ۱۳۲۹/۵/۳۰

شماره: ۲۵۴۷۳

فوری - محرمانه - مستقیم

جناب آقای نخست وزیر

به قراری که در اخبار رادیوئی امروز شنیده شد و در جراید صبح نیز منعکس گردید، اعلامیه ای از طرف آن مقام محترم صادر و دستور آزادی کلیه جراید توقیف شده را صادر فرموده‌اند. چون مطابق قانون رفع توقیف از روزنامه‌های توقیف شده باید به دستور دادگاه صلاحیت دار بشود، تصور می‌رود صدور دستور فوق الذکر قانوناً اشکال داشته باشد و لذا مراتب استحضاراً معروض گردید.

وزیر دادگستری

[امضاء:] محمد علی بوذری

سند شماره ۲۱/۱

نخست وزیر

اعلامیه

چون اخیراً احساس شده است عملی که مقامات انتظامی و قضایی با استفاده از قانون مطبوعات انجام داده‌اند، در بعضی از محافل مطبوعاتی سوء تعبیر شده و جنگ مطبوعات تلقی گردیده، در حالی که دولت از روز اول اجرای اصول قانون اساسی را که اولین شرط آن حق انتقاد آزاد می‌باشد تضمین کرده است، لذا برای این که هر گونه سوء تفاهم به کلی مرتفع شود و در موقعی که کشور احتیاج به وحدت و آرامش دارد و مطالب مهمتری در پیش است که باید با همکاری مطبوعات حل و فصل گردد و با این که عده [ای] از روزنامه‌های توقیف شده گاهی از راه انتقاد منحرف گردیده‌اند، برای این که حسن نیت دولت درباره آزادی مطبوعات کاملاً روشن گردد و مسلم شود به اعتراضاتی که ارباب جراید، اعم از مخالف و موافق در مورد رفتاری که با مطبوعات شده توجه کامل شده است، اعلام می‌دارد:

دولت از حق قانونی خود صرف نظر کرده و بلافاصله کلیه جرایدی که در زمان این حکومت به عناوین مختلف توقیف شده‌اند، از تاریخ صدور این اعلامیه آزادی می‌شوند. آقایان محترم اهل قلم و ارباب جراید باید بین انتقاد و فحاشی فرق بگذارند و راضی نشوند مقام بلند ادب و قلم آلوده شود و همچنین مشکلاتی از نظر سیاست داخلی و خارجی برای دولت فراهم نسازند. مطبوعات از ارکان حکومت ملی می‌باشند و حق آن است در پیشرفت نقشه‌های اصلاحی با دولت یار و مددکار باشند. در این صورت انتقادات و نظرات اصلاحی مفید و مورد قبول دولت خواهد بود و این جانب که همیشه تماس نزدیک خود را با ارباب جراید حفظ کرده‌ام و علاقه مندم این حسن روابط باقی و برقرار بماند، از این پس انتظار می‌رود پیشنهادها و نظرات خیرخواهانه و وطن پرستانه خود را به این جانب و اعضاء دولت تذکر دهند و یقین داشته باشند مورد توجه قرار گرفته و موجب کمال امتنان هم خواهد [بود].

[حاشیه بالا:] بایگانی.

سند شماره ۲۱/۲

نخست وزیر

تاریخ: ۱۳۲۹/۶/۱

شماره: ۱۱۸۵۷

محرمانه - مستقیم

جناب آقای وزیر دادگستری

در پاسخ نامه شماره ۲۵۴۷۳ مورخه ۲۹/۵/۳۰ اشعار می دارد که مراتب به عرض جناب آقای نخست وزیر رسید، فرمودند اعلامیه صادره منافاتی با انجام وظایف دادگاه ندارد. دادگاه در هر مورد که مقررات قانون تعقیب مرتکبین جرایمی را تجویز می نماید به وظایف قانونی خود رفتار خواهد نمود.

از طرف نخست وزیر . مهتدی

[امضاء]

[حاشیه پائین:] در بایگانی محرمانه ضبط شود.

[امضاء:] مهتدی

سند شماره ۲۲

مکاتبه وزیر راه (جعفر شریف امامی) با نخست وزیر (حاجعلی رزم آرا) درباره اعلام جرم عده‌ای از نمایندگان مجلس (دکتر شایگان، دکتر بقایی و حسین مکی) علیه دکتر اقبال (وزیر راه سابق) و مطالب مندرج در روزنامه آهنگ شرق در این زمینه

وزارت راه

شماره: ۱۴۷۵۳

تاریخ: ۱۳۲۹/۹/۱

جناب آقای نخست وزیر

شرحی طی شماره ۶۱۰۵ - ۱۳۲۹/۷/۱۱ از طرف ریاست مجلس شورای ملی به وزارت راه در تاریخ ۱۳۲۹/۷/۱۲ رسید، مشعر بر این که آقایان دکتر شایگان، دکتر بقایی و حسین مکی نمایندگان مجلس شورای ملی علیه جناب آقای دکتر اقبال وزیر راه سابق نسبت به مناقصه و تنظیم قرارداد خرید لوکوموتیو^۱ اعلام جرم فرموده‌اند و چون کمیسیون عرایض رسیدگی به اعلام جرم را موقوف به ملاحظه پرونده‌های مربوطه دانسته‌اند، لذا پرونده‌های مزبور را خواستار شدند که به کمیسیون عرایض فرستاده شود. وزارت راه دستور لازم به بنگاه صادر و پرونده مزبور را طی شماره ۱۲۰۲۷ مورخ ۱۳۲۹/۷/۲۰ به کمیسیون عرایض فرستاده و خواهش نمود که پس از رفع نیاز آن را اعاده دهند و با آن که پرونده مزبور مورد احتیاج است تا به حال مسترد نشده است.

در تاریخ ۱۳۲۹/۸/۲۹ روزنامه آهنگ شرق شرحی راجع به خرید لوکوموتیوهای

راه آهن در سرمقاله خود بر خلاف حقیقت نوشته بود و دو نامه از پرونده امر را عیناً نقل و استنتاج غلطی نموده بود که وزارت راه شرحی در تکذیب مقاله تهیه و برای انتشار به جراید فرستاد. در خاتمه برای مزید استحضار خاطر عالی اضافه می نماید که کمیسیون عرایض تا به حال هیچ گونه توضیحی از این جانب که مسئول وزارت راه می باشم نخواسته است و آقایان نمایندگان که در کمیسیون عرایض عضویت دارند عبارتند از: آقای ناصر ذوالفقاری - آقای فقیه زاده - آقای حاذقی - آقای حکیمی - آقای موسوی - آقای پیراسته.

وزیر راه

[امضاء: جعفر شریف امامی]

[حاشیه بالا: روی سابقه خود ضمیمه شود.]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر]

شماره: ۲۶۰۰۸

تاریخ: ۲۹/۹/۶

سند شماره ۲۲/۱

نخست وزیر

۳۴۴۶
 [۱۳]۲۹/۹/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای ملی

به طوری که استحضار دارند طبق سنن مجلس اکثراً کمیسیون ها برای بررسی و رسیدگی به لوایحی که تقدیم مجلس می شود، تقاضای ارسال پرونده‌هایی را از وزارتخانه‌ها می نمایند که بیشتر این پرونده‌ها شامل مدارک محرمانه و به کلی سری [است] و در خور مصالح کشور نیست که منتشر شده و در دسترس عموم قرار گیرد. اخیراً طبق تقاضای کمیسیون عرایض پرونده‌های وزارت راه که شامل مدارک محرمانه بوده است، از وزارت راه ارسال و در شماره ۲۴۷ روزنامه آهنگ شرق (که به جای روزنامه شاهد منتشر می شود) اوراق محرمانه از این مدارک که به هیچ وجه انتشار آن به صلاح کشور نبوده است، منتشر کرده‌اند. چون این عمل کمیسیون و انتشار این اوراق به کلی برخلاف مقررات می باشد، لذا متمنی است قدغن فرمایید کمیسیون مخصوصی به این موضوع رسیدگی و تکلیف قطعی برای این وضع در نظر گرفته شود.

نخست وزیر

سند شماره ۲۳

پاسخ نخست وزیر (حاجعلی رزم آرا) به مدیریت عامل انجمن
روزنامه نگاران ایران در باره شکایت از توقیف روزنامه ها

نخست وزیر

به تاریخ: ۱۳۲۹/۹/۶

شماره: ۲۶۰۲۶

مدیریت عامل انجمن روزنامه نگاران ایران

عطف به نامه شماره ۲۱۷ - ۲۹/۹/۴ موضوع شکایاتی که راجع به توقیف جراید مرکز
و شهرستانها شده اشعار می دارد:

اگر فرضاً روزنامه‌ای توقیف شده باشد طبعاً با مراعات اصول و مقررات و قوانین
بوده چه همان طوری که سازمانهای دولتی موظف به مراعات قانون هستند، روزنامه
نگاران نیز که خود زبان ملت محسوب می شوند نبایستی از دائره عفت و نزاکت
خارج گردند. /م

نخست وزیر

سند شماره ۲۴

مکاتبه معاون نخست وزیر (مهتدی) با نخست وزیر (حاجعلی رزم آرا) و وزیر دادگستری (محمد علی بوذری) درباره توهین حسین مکی به نخست وزیر در روزنامه کیهان و درخواست اقدام قانونی در این مورد

دفتر نخست وزیر

محرمانه - مستقیم

گزارش

به طوری که ملاحظه می فرمائید در روزنامه کیهان عبارتی درج شده که مکی نماینده مجلس حرفهای خارج از نزاکتی خطاب به آن جناب اظهار نموده. به نظر بنده اگر این قبیل رفتار به سکوت بگذرد، برای حیثیت دولت و مخصوصاً آن جناب مضر است. استدعا دارم در صورت تصویب مقرر فرمائید آقای وزیر دادگستری و دادستان طهران بررسی و برای این توهین طبق مقررات قانون، اقدامات قضایی و مقتضی بنمایند.

[امضاء:] مهتدی

[حاشیه راست:] فوری به وزیر دادگستری و دادستان تهران نوشته شود که اقدام قانونی بنمایند. ۹/۶

سند شماره ۲۴/۱

نخست وزیر

شماره: ۳۴۳۷/۴

پیوست: روزنامه شماره ۲۲۸۲ کیهان

خیلی فوری . محرمانه . مستقیم

جناب آقای وزیر دادگستری

به طوری که به ضمیمه ملاحظه می فرمایند، در صفحه ۸ ستون ۴ شماره ۲۲۸۲ مورخه یکشنبه ۵ آذر روزنامه کیهان که اظهارات آقای مکی نماینده مجلس درج شده حاکی از توهین به شخص رئیس دولت است و وقتی مراتب به نظر ایشان رسید، فرمودند فوراً باید وزارت دادگستری و دادستان تهران اقدام قانونی نمایند. خواهشمندم دستور فرمائید هر چه زودتر در این باب اقدام قانونی به عمل آورند، زیرا سکوت در این موارد برای حیثیت دولت و شخص جناب آقای نخست وزیر بسیار مضر و زننده است.

از طرف نخست وزیر - مهتدی

[امضاء]

[حاشیه پایین:] پیش نویس.

سند شماره ۲۵

مکاتبة نخست وزیر (حاجعلی رزم آرا) با رئیس مجلس شورای ملی
(سردار فاخر حکمت) دربارهٔ جلوگیری از اقدامات دکتر بقایی (نمایندهٔ
مجلس) در چاپ مقالات علیه دولت

نخست وزیر

تاریخ: ۲۶/۹/۲۹ [۱۳]

شماره: ۳۷۱۷/۴

پیوست: روزنامه

محرمانه . مستقیم

ریاست محترم مجلس شورای ملی

به طوری که خاطر شریف مستحضر است، بند (ز) قانون مطبوعات مصوب ۱۲
اسفند ماه ۱۳۲۷ کسانی را که از خزانهٔ دولت یا بانکها یا بنگاههای مستقل حقوق
می‌گیرند از داشتن روزنامه یا سمت مدیر یا سردبیر روزنامه یا نشریه ممنوع نموده
است و در قانون مذکور کوچکترین اشاره به استثناء نمودن نمایندگان مجلس که از
خزانه دولت حقوق دریافت می‌نمایند نشده و وزارت فرهنگ هم در اجرای قانون
دچار مشکل شده است و سابقاً طی شماره ۱۹۴۷/۳۸۰ مورخه ۱۳۲۸/۲/۴ در این باب
از مجلس شورای ملی استفسار نموده، معهداً پاسخی داده نشده است. اکنون معلوم
نیست در این باب چه تصمیمی اتخاذ فرموده‌اند. زیرا علاوه بر این که داشتن روزنامه
یا مدیر یا سردبیر بودن نمایندگان در جراید مخالف قانون است، بعضی از این آقایان
دائماً با نوشتجات خود مشغول حمله به دولت و عمال دولت می‌باشند و با هتاکی و
ناسزا و نسبت‌های خارج از نزاکت به تضعیف و تحقیر دستگاه دولت و مایوس کردن
عمال دولت می‌پردازند.

منجمله در شماره ۲۶۷ روزنامه مریم که تحت نظر آقای دکتر بقایی نماینده مجلس شورای ملی اداره می‌شود و سر مقاله آن را با اسم خود رسماً نوشته و به جای روزنامه شاهد منتشر نموده، مقاله [ای] تحت عنوان "رزم آرا برای نزدیکی با شوروی الی" کلمات توهین آمیز و عبارات بسیار زننده درج شده که در ستون ۴، صفحه ۲ آن ملاحظه خواهند فرمود. (عین روزنامه پیوست است). گر چه دولت اقدامات قانونی را برای تعقیب مدیر روزنامه مزبور به عمل خواهد آورد ولی چون آقای دکتر بقایی نماینده مجلس شورای ملی این قبیل جراید را تحت نظر قرار داده و در ترویج و تشویق آنها مستقیماً اقدام می‌نماید، انتظار دارد مجلس شورای ملی در این باب در درجه اول نسبت به اصل دارندگان امتیاز روزنامه (که از نمایندگان مجلس هستند) و در درجه دوم نسبت به ایشان تصمیم قاطعی اتخاذ نمایند تا دولت بتواند به انجام وظایف سنگین خود بپردازد. زیرا مقام شامخ نمایندگی مجلس شورای ملی و مصونیت آن نمی‌بایستی مورد سوء استفاده قرار گرفته و وسیله هتاک و ناسزا و تضعیف و تحقیر عمال دولت یا رئیس دولت قرار داده شود.

نخست وزیر

سند شماره ۲۶

گزارش کمیسیون منتخب مجلس سنا در باره نتیجه مذاکرات اعضای آن
کمیسیون با نخست وزیر (حاجعلی رزم آرا) و وزیر کشور در خصوص
رسیدگی به شکایات ارباب جراید

نخست وزیر

تاریخ: ۲ دی ۱۳۲۹

کمیسیون منتخبه از مجلس سنا با حضور جناب آقای نخست وزیر و آقای وزیر کشور در موضوع شکایت ارباب جراید بحث طولانی کرد. دولت اظهار نمود که اقدامات او در حدود قوانین موضوعه است و اگر اعتراض بر قانون است متوجه دولت نمی شود.

از دولت خواهش شد که ارباب جراید توقیف شده را رها کند و نشر و توزیع جراید توقیف شده را (به استثنای جرایدی که مخالف استقلال و تمامیت ایران چیزی نوشته باشند) اجازه دهد. کمیسیون متقابلاً وعده منجز داد که با آقایان ارباب جراید مذاکره و خاطر نشان نماید که دولت به شرطی این تصمیم را ادامه می دهد و رعایت می کند که فحش و انتقاد از زندگی خصوصی اشخاص و تشویق به آشوب و انقلاب تحریر و ترویج نشود.

امضاء: سید حسن تقی زاده - دادگر - متین دفتری - دکتر رضازاده شفق - حق نویس -
دکتر ملک زاده

سند شماره ۲۷

مکاتبه رئیس مجلس سنا (سید حسن تقی زاده) با نخست وزیر
(حاجعلی رزم آرا) در باره اعتراض مسئولین مطبوعات به اقدامات
غیرقانونی دولت در تخطی از تصمیمات اتخاذ شده در کمیسیون
منتخب مجلس سنا و پاسخ نخست وزیر

مجلس سنا

اداره: دفتر

شماره: ۴۶۸۱

تاریخ: ۱۳/۱۰/۲۹ [۱۳]

پیوست: دوازده برگ

جناب آقای نخست وزیر

باتوجه به مطالب مربوطه به آقایان ارباب جراید که در مجلس تحصن اختیار
نموده‌اند و مذاکرات در جلسه کمیسیون منتخب از مجلس سنا که عصر روز سه شنبه
پنجم دی ماه با حضور خود جناب عالی تشکیل و مذاکراتی به عمل آمد در نتیجه با
نظر کمیسیون موافقت و وعده فرمودید اشخاص و جرایدی که در توقیف هستند،
البته به استثنای آنها که مخالف استقلال و تمامیت کشور ایران چیزی نوشته باشند^۱
دستور آزادی و رفع مزاحمتشان را صادر فرمائید. این وعده به وسیله کمیسیون مزبور
به آقایان ارباب جراید متحصنین اعلام گردید. اینک به قرار شرحی که اخیراً آقایان
نامبرده جمعاً نوشته‌اند و رونوشت آن را لفاً ملاحظه می‌فرمایند در انجام وعده مزبور
اقدامی نشده و همچنین عده‌ای دیگر از مدیران جراید مراسلاتی به طور فردی هر